

سەباح ئىسماعىل

پىشەكىيەك بۇ رۆمانى شىكاڭو

بادىتى باشىن دەرىگىز رۆمانى پاڭ دەرسەت ناکات،لى
دەمانى باشىن دەمىشە بايدىتى پاڭ دەرسەت مەكتابات

يەكىيەك لە رۆمانە ھەرە باشانەي ئەمسال خويىندىتىمە و چىزىم لى بىنى بىت و جوانكارىم تىدا بىنېبىتىه و، رۆمانى «شىكاڭو»ي عەلا ئەسوانىيە، كەشوهەوا و ئەو نىگەرانىيە ناخى كاراكتەرەكانى تەننۇوهتە و، دەقاودەق لاي خۆمان ھەن و دەكىرىت يەكە بەيەكەيان لىرەدا بدۇزىنە و، ئەمە جىكە لەھەن ئەگەر ناوى رېزىمەكەي نەھىنابا، ئەوا دەمانگوت باس لە ولاتى خۆمان دەكتات. نۇوسەر ژيرانە و بەبوىرى ناتەواوېيەكان دەخاتە بەرچاۋ، لى خۆى لە دەستنىشانكردىنى رېكەچارە بواردووه و خۆى نەخستووهتە ھەلەن

واوه له پیگه‌ی رۆمانه‌وو چاره‌سەر بۆ شتەکان دابنیت، چونکه چاک ده‌زانیت ئەوه کارى رۆمان نیيە چاکسازى كۆمەلایەتى و ریفۆرم لە سیاسەتدا بکات.

رۆمانى شیکاگۆ لەو رۆمانه ناودارە عەربىيانە لە دواى رووداوى ۱۱ سپتەمبەرى ۲۰۰۱دا نووسراوه. رۆمانەكە عەربىيە، شانۇى رووداوه‌كانى رۆمانەكە شارى شیکاگۆي ئەمریکايە، دواتریش ناوېناو بە فلاشباڭ و دیالۆگ دەمانباتەو مىسر. نووسەر لەرۆمانەكەيدا لە شىوه‌ى جەنگىز ئىتىما توڭ و ئەلتەيپ سالخ (كە ئەم بە شايىنى خەلاتى نۆبلى دەزانیت)، دەركاى لەسەر زۆر بابەتى پى نېبرار خستووهتە سەرگازى پشت، هەر لە گەندەللى و بىكارى و سىخورى و ماستاچىتى و مەرايى ورپايانى راپۆرت نووسىنەوە بىگە تا دەگاتە دژوھستانەو لە بەرابەر پىشىمەكەدا، كە لە خۇپىشاندان و رووۋازاندى مافى رەواى قىپتىيەكىدا بەرجەستە بولۇد. ئەدەتا كاراكتەرى (ئەحمدەد دەنانە) اى پىاوى پىشىم لە پىناؤ بەدەستەنەنلى پلەوپايدا ئامادەيە هەرچى بەھاى جوان لە مەرۇقدا چىنراون لە دەست بىدات، تەنانەت ئەگەر بگاتە رادەي دۆراندى ھاوسىرەكەشى. ياخود ژىنلىكى رەشپىيەستى وەكىو (كارقىل) لە سۈنگەي بىكارىيەوە بەناچارى و بەدەر لە ويستى خۇرى بەناوى رىكلامەوە بۆ شەمامە بەندوگۇرەوە و مايۇچەستە نمايش دەكتات. نووسەر لە رۆمانى پىشىوویدا (بالاخانى ياقوبىيان) ئارىشە و گەندەللىيەكانى ناو كۆمەلگەي مىسر دەختاتە بەرچاو و چۈن دادەر زىيت، كلۇر دەبىت و كرمىتى دەكتات، كۆمەلگەي عەربىيەش بە شىوه‌ى وينا دەكتات. بۇيە هەرگىز چاره‌سەرى مامناؤەندى بەسۈددەند و پیگەچارە نېبىنیوھ و شۇرۇش بەچاره‌سەرى يەكجارەكى دادەنیت، تا لە رەگ و بىخەوە گۇرپانكارى ئەنجام بىدات. كەچى لەم رۆمانەيدا لە وەشى تىپەرلاندووه، جەڭ لە مىسر باس لەو دەقەرانە شیکاگۆ دەكتات. كە بە رەشپىيەتكان تەنراونەتەوە و لېيان لېيان لەھەزارى و بىكارى و بەنگكىشان و رووداوى كوشتن و دىزى و ئەتك كردن. ئەمە جەڭ لە وەھى پىشىمەكەشى فەراموش نەكىردووه، چۈن لە پىناؤ بەرژەوندىي خۇياندا دەستيان لەگەل پىشىمى پۇلىسىي مىسىريدا تىكەل كىردووه و لە زۇرىك لە نارەزا يىيەكانىدا بەشدارن، ياخود بىدەنگى.

بابەتىكى گەورەي بۆ رۆمانەكەي ھەلنى بېزادووه بە بەھانەي ئەوهى رۆمانەكەي پى مەزن و ناودار بکات، ئەو خۇرى برواي وايە بابەتى باش ھەرگىز رۆمانى چاک دروست ناكات، لىن رۆمانى باش ھەميشه بابەتى چاک دروست دەكتات. نووسەر بۆ ئەوهى وەرگر لە گىرلانوھى تاكەكەسى وەرس نېبىت، كاراكتەرپىكى دىكەي بەناوى ناجى عەبدولسەمەد خۇلقاندووه،

دنهنگيکي سهربه خوي پي به خشيوه، تاكو به كهيفي دلخوي ياده و هريبيه کانى بگيريته وه.
ئەمه جگە لە مۇنتازە لە شىيەتى گرتەي سينە مايدا پىشكەشى دەكتات و بايەخى زىاتر
بەكار، اكتە، دەكتات نەك بە ئابىدەلۇزما.

نووسه‌ر و هک خوی دلیت (هر له یه‌که‌م روزه‌وه که بخویندن بقئاً مریکا چووم بیرم لی کردوه، کاتیک یه‌که‌مین جار پنهانجه‌ره خسته سه‌گازنی پشت، ده‌بینم ئه‌مریکیه‌کان له ناو به‌رمیلی زیلدا بخواردن ده‌گه‌پین تا بیخون، ئه‌وه دلته‌نگ و بیزاری کردم. به‌هه‌ستی ئه‌دبه‌بی خوم ده‌رکم به‌وه کرد ئه‌مه ئه‌زمونیکی گرنگه و رهنگه دووباره ئه‌بیت‌وه، ده‌کریت یاشان له بروزه‌یه‌که، ئه‌دبه‌بیدا سوودی له بینم^(۱).

حالی به هیزی رومانه که لهودایه سنوری تابوکانی سیکس و ئاین و سیاسه‌تى بے‌ازندووه، بویرانه باس له چەپتارووه کانی ناخېدیکە کاراکتەرەکانی دەگات.

* * *

عه لاء ئەسوانى كوبى عەباس ئەسوانى پارىزدەر و رۆماننۇسى كۆچكىرىدووی ناودارى مىسەرە، سالى ۱۹۵۷ لە ميسىر لە دايىك بۇوه. لە خىزانىكى بۇرۇۋازىدا پەروەردە بۇوه. ماستەرى لە نوشدارى ددان لە زانكۆي ئەلىنىقى لە شىكاكىدا بەدەست ھىناوە. پىشتر دوو كۆمەلە چىرۇك و دوو رۆمانى بەچاپ گەياندونون. ئەندامىكى چالاکى بزاوتى ئۆپۈزىسييۇنى (كفايە) يى مىسرىبىه. لە سالى ۱۹۹۰-ە و دەستتى داوهتە نۇرسىن.

سالی ۲۰۰۲ رۆمانی (بالاخانی یاقوبیان) ای بلاوکردهوه، ئەم رۆمانه کرايە فیلم و زنجیرەتەله فزیونیش. سالی ۲۰۰۷ رۆمانی شیکاگۆی بەدواهات. تا ئىستا رۆمانەكانە، يەزمانی، كوردييەوه بىچ زمان وەركىدرابون.

خه لاتي بر قوئى كرايسكىي ئيتالي وەكى باشترين نۇوسەرى دا كۆكىكار لە مافەكانى مەرۆف
لەسەر وەركەرانى، رۆمانەكە بۈزمانى، ئەلمانى، يې، بەخىرا.

ئەسوانى تا نووکەش وەكۇ پزىشىكى ددان كارى خۆى دەكات (ئىشەكەم كارىكى واى كردووه بىمە نۇو سەرتىكى سەرىبەخۇ و ئازاد، واتا كرفتى ماددىم نىيە، كىنگەرەن شىش تەندىن، دۆزانەمە يەخەلکەو، ئەمەش شارەزايىسەك، مەۋىپتى دەداتم) (۲).

له کوپیکدا له گه ل خویندکارانی بهشی ئیسپانی له کولیزی ئادابی قاھیرهدا گوتى: (له سونگئى ھەلوىستە سیاسىيە كانمانە وە قەدەغەيە له تەلە فزىيون و رۆژنامە فەرمىيە مىسىرىيە كاندا بە درې بىكەوم^(۲)، نەك ھەر ئەمە بەڭىزى لە ئاهەنگى پىشىكە شىركىنى فىلىمى «الاخانى» ياقۇبىان^(۳) دا بانگەشت نەكرا، حكە لە وەھى لە فرگە شىكتىنى باسىر تەكىددا

دواى دەخەن و تەشقەلەی پى دەكەن. ئەو پىيى شەرم و نەنگىيە باسى ئەو شتە وردانە بىات، چونكە هەندىك لە برادرانى زۆر لەو خراپتريان بەدەست رېزىمى پۇلىسيي ميسرىيە و چەشتۈوه. وەکو (عبدالحكيم قندىل)، كە رۆژنامەوانىكى ميسرىيە، داركارىيان كرد و لە ئەنجامدا چاوى تووشى خويىنبەر بۇون هات، ئىنجاش بە ۋوتوقووتى لە بىابانيان فېيدابىو. ياخود وەکو (محمد شرقاوى) ئەندامى بزاوتنى كفایە لە پۇلىسخانەدا دەستدرېزىيان كردووته سەر.

ھەر لەو كۆرەدا خويىندكارىك لىكى دەپرسىت:

- بەنامەيەكى كورت چى بەسەرۆك حوسنى موبارەك (كە كاراكتەرىكە لە رۆمانى شىكاڭدا) دەلىت؟

ئەويش لە وەلامدا دەلىت: پىيى دەلىم «ئىدى با بەس بىت».

ھەينى رۆمانەكانى بى پرسى ئەو وەركىپرانە سەر زمانى عىبرى، ئەسوانى بېيارى دا لە رېكەي يەكتىتىي بلاڭكەرین عەرەبەوە رېۋوشۇينى ياسايى بۇ سکالاڭىرىن بىرىتەر. منىش لە سۆنگەي ئەوهى نەكۆ بەرشالاۋى ئەو ھىرishi سکالاڭىرىن بىكەوم، چەند جارىك پىوهندىم بەنۇسەرلى رۆمانەكەوە كرد، تا لە بەكوردى كردىنى رۆمانى شىكاڭى ئاڭادار بىكەمەوە، پىيى گوتەنگەر زانكۆي ئەمرىكى رېكە بە بەكوردى كردىنى بى بەرابەرى رۆمانەكە بىات، ئەوا من لارىم لەسەر نىيە. ئەوهبوو پىوهندىم بەخاتۇو (Nancy A.Messieh) بەرەبەر كەنەن. ئەوهشى بۇ نۇوسىبۇوم (ئەو ئامادەيە يارمەتىم بىداو لەگەل بلاڭكەر سوورى و لوپنانىيەكاندا رىك بىكەوتى تاكو كتىبەكەم لاي خۆيان بۇ چاپ بىكەن!).

پەراوىزەكان:

۱- نەوشەفەق ژ (۵۷) ئى ۲۰۰۸، دىدارىكى وەركىپراؤى عەلاء ئەسوانى ل ۶۳

۲- ھس ل ۶۷

۳- أبوىكىر خلاف - موقع المحيط